

Ekonomisk uppföljning vid redovisning med flera dimensioner

Inledning/bakgrund

Alla typer av verksamheter som hanterar pengar behöver verktyg för att hålla ordning på sin ekonomi. Syftet med denna skrift är inte att göra en genomgång av alla verktyg av typen "redovisningssystem". Syftet är att belysa ett specifikt behov som flertalet företag och föreningar har och hur det kan lösas. I detta fall begränsas fallet till ett mindre företag eller verksamhet till exempel av typen förening som inte har möjlighet att investera i större ekonomisystem. Dock finns ett krav på att bokföringen skall innefatta resultat och balansräkning.

Problemformulering

Här koncentreras beskrivningen till en förening. En förening bedriver någon form av verksamhet som kan uttryckas i aktiviteter. Föreningen har en kassör som sköter bokföringen i ett bokföringsprogram. Det vanliga sättet att genomföra bokföring är att bokföra i ett verifikat på olika konton. Saldon på olika konton summeras sedan på olika grupper enligt till exempel baskonto-planen. Denna typ av redovisning passar revisorns syn på verksamheten men inte alls medlemmarnas behov av uppföljning av planerade och genomförda aktiviteter. Kostnaderna för att genomföra en aktivitet kan dessutom fördelas på olika konton. Ett icke ovanligt sätt att lösa detta behov är att skapa ett speciellt konto per aktivitet vilket i längden trasslar till bokföringen och ger inte en god överblick. Dessutom finns ofta önskemålet att jämföra utfallet med en budget som inte nödvändigtvis registreras i ekonomisystemet.

Möjlig lösning

Ett krav i detta fall är att bokföringsprogrammet klarar kontering i två dimensioner där ena dimensionen är konto och den andra till exempel resultatenhet. Normalt betraktas en resultatenhet en verksamhetsgren men för vår del kan en resultatenhet lika gärna vara en aktivitet eller ett projekt. Ett redovisningsprogram har normalt inte situationsanpassade inbyggda möjligheter för uppföljning och analys när flera dimensioner används. Excel är ett mycket vanligt verktyg för flexibel hantering av ekonomiska data men olämpligt för ren bokföring. Ett bokföringsprogram kan normalt exportera nödvändiga bokföringsdata i så kallat SIE4 format vilket är en textfil. Jag har tagit fram en applikation byggd i Excel med VBA (Visual Basic for Applications) som läser in SIE4 filen från bokföringsprogrammet. Funktionen hos denna applikation beskrivs i dokumentet "SIE4analysversion2.pdf" som finns på min hemsida www.munktelldata.com. Innehållet i SIE4 filen tolkas och skrivs i olika tabeller/blad i Exceldokumentet. En tabell innehåller verifikaten med transaktionerna inklusive ingående balans. Två tabeller innehåller konton respektive aktivitet. Med pivotering går det att skapa ändamålsenliga rapporter på olika sätt där innehållet från bokföringen dvs det aktuella utfallet kan visas tillsammans med en budget och kommentarer om så önskas.

Förening X									
Resultaträkning 2013-11-26									
Utfall	Kostnadslag								
Aktivitet	Medlemsint.	Föreningsakt.	Lokalhyra	Bankkost.	Kontorsmtr	Porto	Övrigt	Summa	Kommentar
Avg. Moderf. 2013		-2 700						-2 700	
Föreningskväll 7/10		-425						-425	
Föreningskväll 13/5		-2 470						-2 470	
Medlemsomsorg	7 317				-337	-1 200		5 780	6 st har betalt avgift för 2014
Julfest 2013	1 200							1 200	6 st anmälda 26/11
Kulturdagen 2013		-2 250						-2 250	
Gymnastik 2013		-5 000	-728					-5 728	
Årsmöte 2013		-2 519	-1 200					-3 719	
Övriga aktiviteter				-459			-599	-1 058	
Summa	8 517	-15 364	-1 928	-459	-337	-1 200	-599	-11 370	

Balansräkning			
Utfall	Ingå. balans	Utgå. balans	Balansdif.
PlusGiro	15 064	3 694	-11 370
Totalsumma	15 064	3 694	-11 370

I detta exempel (Excelblad) baserad på bokföringen i en liten förening är raderna aktiviteter och kolumnerna kostnadslag=konto. Alla siffror kommer från bokföringsprogrammet Visma Administration 500 (där möjlighet finns att kontera på en resultatenhet). Resultatenhet blir en aktivitet i detta fall. Konteringen omfattar endast 7 konton i detta fall och kan ju utökas vid behov liksom antalet aktiviteter. Kolumner med budgetuppgifter och beräkningar relativt utfallet går naturligtvis också att lägga till. Exemplet visar det ackumulerade saldot och resultatet skall stämma med balansen.

Vill man se resultatet per period kan diagrammet se ut som:

Utfall	Kolumnetiketter										
Radetiketter	201301	201302	201303	201304	201305	201306	201308	201310	201311	Totalsumma	
Avg. Moderf. 2013				-2 700						-2 700	
Föreningskväll 7/10									-425	-425	
Föreningskväll 13/5					-2 470					-2 470	
Medlemsomsorg	1 627	350	2 800	-449	350			1 102		5 780	
Julfest 2013									1 200	1 200	
Kulturdagen 2013								-2 250		-2 250	
Gymnastik 2013					-56	-280		-5 392		-5 728	
Årsmöte 2013				-3 719						-3 719	
Övriga aktiviteter	-950	-2		-99	-2	-3	-2		-2	-1 058	
Totalsumma	677	349	2 800	-6 967	-2 177	-283	-2	-6 540	773	-11 370	

I detta fall är kolumnerna summan av ingående konton dvs resultatet per period och raderna aktiviteter.

Sammanfattning

Med ett bokföringsprogram som klarar kontering i (minst) två dimensioner samt Excel 2010 eller 2013 där PowerPivot ingår samt ett program SIE4konverterare (tag kontakt med undertecknad) går det att redovisa och följa upp verksamheten på ett smidigt sätt och vid behov även budgetera i Excel